EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

عشر يجري ثوابها بعد الممات

Zece fapte a căror răsplată continuă după moarte

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd ar-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr

Zece fapte a căror răsplată continuă după moarte

عشر يجري ثوابها بعد الممات

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: عشر يجري ثوابها بعد الممات
Ediția I
Ediție în limba română publicată de Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Text arab coranic: Tanzil Project, Uthmani v1.1. © 2007–2026 Tanzil Project. Licență: Creative Commons Attribution 3.0 (CC BY 3.0). https://tanzil.net. Reproducere fără modificarea textului.

Cuprins

Introducere 1
Prima faptă: predarea științei 7
A doua faptă: amenajarea cursurilor de apă 12
A treia faptă: săparea fântânilor 14
A patra faptă: plantarea curmalilor 16
A cincea faptă: construirea moscheilor 18
A șasea faptă: tipărirea exemplarelor Coranului 21
A șaptea faptă: creșterea unor copii evlavioși 22
A opta faptă: construirea și donarea permanentă a locuințelor . . . 24
A noua faptă: moartea în timpul păzirii hotarelor 26
A zecea faptă: milosteniile durabile 30
Încheiere 31

Introducere

مقدمة

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător.

Laudă lui Allah, Domnul lumilor! Allah să trimită binecuvântarea și pacea asupra celui mai nobil dintre trimiși, Profetul nostru Muḥammad, asupra familiei sale și a tuturor companionilor săi.

Una dintre marile binefaceri pe care Allah, Preaînaltul, le-a revărsat asupra robilor Săi credincioși este că le-a pregătit căi ale binelui și ale facerii de bine. Robul căruia i se dă izbândă le urmează în această viață, iar răsplata lor continuă să-i ajungă după moarte. Oamenii din morminte sunt ținuți acolo, despărțiți de fapte; ei vor fi judecați și răsplătiți pentru ceea ce au săvârșit în timpul vieții.

În schimb, asupra acestui om căruia i s-a dat izbândă continuă să se reverse faptele bune, răsplățile și binefacerile, în vreme ce el se află în mormânt. Părăsește sălașul faptelor, însă răsplata nu i se întrerupe: treptele i se înalță, faptele bune îi sporesc, iar răsplățile i se înmulțesc în mormânt. Ce stare aleasă și ce sfârșit frumos și plăcut!

S-a transmis în mod autentic de la Profet, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace, că există fapte bune a căror răsplată continuă să-i ajungă robului în mormânt după ce moare. Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah a spus:

سبع يجري للعبد أجرهن من بعد موته وهو في قبره: من علم علما، أو كرى نهرا، أو حفر بئرا، أو غرس نخلا، أو بنى مسجدا، أو ورث مصحفا، أو ترك ولدا يستغفر له بعد موته.

„Sunt șapte lucruri a căror răsplată continuă să-i ajungă robului după moarte, în vreme ce se află în mormânt: dacă a predat o știință, a săpat albia unui curs de apă, a săpat o fântână, a plantat un curmal, a construit o moschee, a lăsat în urmă un exemplar al Coranului ori a lăsat un copil care cere iertare pentru el după moartea sa."[1]
Anas ibn Mālik

1 Al-Bazzār, Musnad, nr. 7289. Al-Albānī l-a apreciat drept bun (ḥasan) în Ṣaḥīḥ at-targhīb wa-t-tarhīb, nr. 73.

Abū Umāmah al-Bāhilī, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah spunând:

أربع تجري عليهم أجورهم بعد الموت: رجل مات مرابطا في سبيل الله، ورجل علم علما فأجره يجري عليه ما عمل به، ورجل أجرى صدقة فأجرها يجري عليه ما جرت عليهم، ورجل ترك ولدا صالحا يدعو له.

«Patru oameni continuă să-și primească răsplata după moarte: un om care moare păzind hotarele pe calea lui Allah; un om care predă o știință, a cărei răsplată continuă să-i ajungă cât timp se lucrează potrivit ei; un om care întemeiază o milostenie durabilă, a cărei răsplată continuă să-i ajungă cât timp oamenii beneficiază de ea; și un om care lasă în urmă un copil dreptcredincios ce se roagă pentru el.»”[2]

Abū Umāmah al-Bāhilī

2 Imām Aḥmad, Musnad, nr. 22318. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ at-targhīb wa-t-tarhīb, nr. 114. Aṭ-Ṭabarānī, Al-Muʿjam al-kabīr, nr. 6181, a transmis o relatare asemănătoare de la Salmān, Allah să fie mulțumit de el; al-Albānī a apreciat-o drept bună în Ṣaḥīḥ al-jāmiʿ, nr. 888.

Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah a spus:

إن مما يلحق المؤمن من عمله وحسناته بعد موته: علما علمه ونشره، وولدا صالحا تركه، ومصحفا ورثه، أو مسجدا بناه، أو بيتا لابن السبيل بناه، أو نهرا أجراه، أو صدقة أخرجها من ماله في صحته وحياته، يلحقه من بعد موته.

„Printre faptele și binefacerile care continuă să-i ajungă credinciosului după moarte se numără: o știință pe care a predat-o și a răspândit-o; un copil dreptcredincios pe care l-a lăsat în urmă; un exemplar al Coranului pe care l-a lăsat moștenire; o moschee pe care a construit-o; o casă pe care a construit-o pentru călător; un curs de apă pe care l-a amenajat; ori o milostenie pe care a dat-o din averea sa cât timp era sănătos și în viață. Acestea continuă să-i ajungă după moarte."[3]
Abū Hurayrah

Trimisul lui Allah a mai spus:

إذا مات الإنسان انقطع عنه عمله إلا من ثلاثة: إلا من صدقة جارية، أو علم ينتفع به، أو ولد صالح يدعو له.

„Când omul moare, faptele lui se întrerup, în afară de trei: o milostenie durabilă, o știință de folos ori un copil dreptcredincios care se roagă pentru el."[4]

3 Ibn Mājah, Sunan, nr. 242. Al-Albānī l-a apreciat drept bun în Ṣaḥīḥ al-jāmiʿ, nr. 2231.

4 Muslim, Ṣaḥīḥ, nr. 1631.

Deosebirile dintre hadithurile de mai sus în privința faptelor enumerate și a numărului lor arată că numărul nu exprimă aici o limitare exclusivă. Enumerarea are rolul de a ordona și de a înlesni memorarea cunoașterii. De asemenea, unele dintre faptele menționate în texte au un înțeles cuprinzător, în care intră mai multe dintre faptele pomenite în celelalte hadithuri.

Toate hadithurile de mai sus au în comun aceeași virtute: răsplata acestor fapte continuă în timpul vieții și după moarte.

Musulmanul care își dorește binele, dacă se gândește cu atenție la aceste fapte și este încredințat că răsplata lor îmbelșugată și marele lor merit îi vor reveni atât în viață, cât și după moarte, se străduiește să aibă o parte din ele și se grăbește să le împlinească, atâta vreme cât se află în sălașul răgazului, înainte ca viața și termenul său să se sfârșească.

Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, a relatat că Trimisul lui Allah i-a spus unui om, povățuindu-l:

اغتنم خمسا قبل خمس: شبابك قبل هرمك، وصحتك قبل سقمك، وغناك قبل فقرك، وفراغك قبل شغلك، وحياتك قبل موتك.

„Folosește cinci lucruri înaintea altor cinci: tinerețea înaintea bătrâneții, sănătatea înaintea bolii, bogăția înaintea sărăciei, timpul liber înaintea îndeletnicirilor și viața înaintea morții.”[5]
Ibn ʿAbbās

Am adunat în această scriere zece fapte pentru care este statornicită virtutea amintită: cele șapte din hadithul lui Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, citat mai sus, și încă trei, menționate în celelalte hadithuri care urmează după el.

M-am străduit să arăt căile binelui care intră în aceste fapte și în înțelesul lor, pentru ca oamenii credincioși să se grăbească spre ele, iar cei sârguincioși să le urmărească, astfel încât răsplățile lor

5 Al-Ḥākim, Al-Mustadrak, nr. 7846; l-a declarat autentic, iar adh-Dhahabī a fost de acord. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-jāmiʿ, nr. 1077.

să fie mari și balanțele faptelor lor bune să cântărească greu în ziua în care nici averea și nici copiii nu vor folosi, în afară de cel care vine la Allah cu o inimă curată.[6]

6 La originea acestei scrieri se află o predică de vineri ținută la 1/11/1421 h., în Medina Profetului. Câțiva oameni de bine s-au străduit să o transcrie și să o aranjeze; eu am revizuit-o și i-am adăugat câteva învățături folositoare. Îl rog pe Allah să-i răsplătească în cel mai bun fel pe toți cei care s-au străduit să pregătească și să răspândească acest material printre musulmani, în mod deosebit pe frații de la biroul Itqān din statul Kuwait, pentru grija și efortul lor deosebit în pregătirea lui.

Prima faptă: predarea științei

العمل الأول: تعليم العلم

În hadithul lui Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, a fost amintit cuvântul Profetului:

سبع يجري للعبد أجرهن من بعد موته، وهو في قبره:
من علم علما...

„Sunt șapte lucruri a căror răsplată continuă să-i ajungă robului după moarte, în vreme ce se află în mormânt: dacă a predat o știință...”[7]

Această faptă este pomenită și în hadithurile lui Abū Umāmah al-Bāhilī și Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de amândoi.

Predarea științei folositoare se numără printre cele mai mărețe fapte bune și cele mai însemnate căi de apropiere de Allah. Ea este îndeletnicirea tuturor profeților. Prin ea, oamenii își înțeleg religia, Îl cunosc pe Domnul și Dumnezeul lor și sunt călăuziți pe calea Lui cea dreaptă. Prin ea se deosebesc adevărul de falsitate, calea călăuzirii de rătăcire și ceea ce este îngăduit de ceea ce este oprit.

Aici se arată marea virtute a învățaților care îndrumă cu sinceritate și a chemătorilor devotați. Ei sunt făcliile robilor, reperele ținuturilor, sprijinul comunității și izvoarele înțelepciunii. Viața lor este un câștig, iar moartea lor, o

7 Vezi hadithul lui Anas ibn Mālik din introducere.

nenorocire. Îl învață pe cel neștiutor, îi aduc aminte celui nepăsător și îl îndrumă pe cel rătăcit; nu se așteaptă de la ei vreo vătămare și nu se teme cineva de vreun rău ascuns din partea lor. Când unul dintre oamenii științei moare, învățătura lui rămâne ca moștenire printre oameni, iar scrierile și cuvintele sale continuă să circule. Oamenii trag folos din ele și învață din ele, în vreme ce lui, aflat în mormânt, îi sosesc răsplățile una după alta, așa cum a spus Profetul:

من علم آية من كتاب الله فله ثوابها ما تليت.

„Cel care îi învață pe alții un verset din Cartea lui Allah primește răsplata lui câtă vreme este recitat."[8]

Chiar dacă învățatul moare, cărțile sale și înregistrările lecțiilor, conferințelor și predicilor sale folositoare rămân. Din ele trag folos generații care nu au trăit în vremea lui și cărora nu le-a fost dat să-l întâlnească.

8 Abū Sahl al-Qaṭṭān, Ḥadīthuhu, 4/243. Al-Albānī a apreciat lanțul de transmitere drept bun în As-Silsilah aṣ-ṣaḥīḥah, nr. 1335.

ومن تأمل أحوال أئمة الإسلام ـ كأئمة الحديث والفقه ـ كيف هم تحت التراب؛ وهم في العالمين كأنهم أحياء بينهم، لم يفقدوا منهم إلا صورهم، وإلا فذكرهم وحديثهم والثناء عليهم غير منقطع، وهذه هي الحياة حقا، حتى عد ذلك حياة ثانية؛ كما قال المتنبي: ذكر الفتى عيشه الثاني، وحاجته ما قاته، وفضول العيش أشغال.

„Cine cercetează starea imamilor Islamului, precum imamii hadithului și ai jurisprudenței, vede că, deși se află sub pământ, printre oameni sunt ca și cum ar trăi în mijlocul lor. Oamenii au pierdut numai înfățișarea lor; amintirea, cuvintele și lauda lor nu încetează. Aceasta este, cu adevărat, viața, într-atât încât este socotită o a doua viață. Așa cum a spus al-Mutanabbī: «Pomenirea omului este a doua lui viață; nevoia îi este ceea ce îl hrănește, iar prisosurile vieții sunt îndeletniciri care îl ocupă.»”[9]
Ibn al-Qayyim

9 Miftāḥ dār as-saʿādah, 1/387.

Ibn al-Jawzī, Allah să aibă milă de el, a spus:

إذا علم الإنسان بأن الموت يقطعه عن العمل؛ عمل في حياته ما يدوم له أجره بعد موته؛ كأن يصنف كتابا في العلم؛ فإن تصنيف العالم ولده المخلد.

„Când omul știe că moartea îi întrerupe faptele, face în timpul vieții ceea ce îi păstrează răsplata după moarte: de pildă, scrie o carte de știință, căci scrierea învățatului este copilul său care rămâne."[10]
Ibn al-Jawzī

Oricine contribuie la tipărirea cărților folositoare și la răspândirea scrierilor și lucrărilor benefice are o parte îmbelșugată din această mare răsplată, care continuă pentru rob în viață și după moarte.
Trimisul lui Allah a spus:

من دعا إلى هدى كان له من الأجر مثل أجور من تبعه، لا ينقص ذلك من أجورهم شيئا.

„Cel care cheamă la călăuzire are o răsplată asemenea răsplăților celor care îl urmează, fără ca aceasta să scadă cu nimic din răsplățile lor."[11]

Printre formele științei folositoare a căror răsplată continuă pentru rob după moarte se află cumpărarea cărților de folos și punerea lor la dispoziție ca donație permanentă ori oferirea lor studenților, cercetătorilor și cititorilor care beneficiază de ele. Cât timp aceste cărți există, ele sunt o milostenie durabilă, a cărei

10 Ṣayd al-khāṭir, p. 34, cu o ușoară adaptare.
11 Muslim, Ṣaḥīḥ, nr. 2674.

răsplată se înnoiește pentru autorul lor și pentru cel care le-a donat.

Aici intră și realizarea cărților electronice și răspândirea lor prin aplicații de lectură, de cercetare și altele asemenea. Cărțile și programele electronice sunt asemenea cărților tipărite în privința folosului și a răspândirii științei, ba chiar pot fi mai răspândite și mai folositoare.

A doua faptă: amenajarea cursurilor de apă

العمل الثاني: إجراء النهر

În hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a fost amintit cuvântul Trimisului lui Allah:

إن مما يلحق المؤمن من عمله وحسناته بعد موته: ... أو نهرا أجراه...

„Printre faptele și binefacerile care continuă să-i ajungă credinciosului după moarte se numără... un curs de apă pe care l-a amenajat..."

Iar în hadithul lui Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, Trimisul lui Allah a spus:

أو كرى نهرا.

„...a săpat albia unui curs de apă..."[12]

Prin săparea albiei se înțelege deschiderea unor canale de apă din izvoare și râuri, pentru ca apa să ajungă în locurile unde trăiesc oamenii și pe ogoarele lor: oamenii își potolesc setea, culturile sunt udate, iar vitele beau.

Câtă facere de bine față de oameni și câtă ușurare a greutăților lor se află într-o asemenea faptă măreață, prin înlesnirea accesului la apă, care face cu putință viața, ba chiar este cea mai importantă condiție a ei!

12 Vezi hadithurile lui Anas ibn Mālik și Abū Hurayrah din introducere.

Aici intră și aducerea apei prin conducte până la locuințele oamenilor și în locurile unde au nevoie de ea. Tot aici intră amplasarea răcitoarelor de apă în locurile unde se află oamenii și unde au nevoie de apă.
S-a transmis în mod autentic că Profetul a spus:

وإفراغك من دلوك في دلو أخيك لك صدقة.

„Și faptul că torni din găleata ta în găleata fratelui tău este o milostenie pentru tine."[13]

Mai mult, când Saʿd ibn ʿUbādah, Allah să fie mulțumit de el, l-a întrebat pe Profet care este cea mai bună milostenie, Profetul i-a răspuns:

سقي الماء.

„A da apă de băut."[14]

13 At-Tirmidhī, Al-Jāmiʿ, nr. 1956. Al-Albānī l-a declarat autentic în As-Silsilah aṣ-ṣaḥīḥah, nr. 572.

14 An-Nasāʾī, Sunan, nr. 3664. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ at-targhīb, nr. 962.

A treia faptă: săparea fântânilor

العمل الثالث: حفر الآبار

În hadithul lui Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, Profetul a spus:

أو حفر بئرا.

„...a săpat o fântână..."[15]

Această faptă are o mare însemnătate și un folos deosebit. Virtutea amintită în privința amenajării cursurilor de apă și a dării apei de băut o cuprinde și pe ea, fiind una dintre formele lor. În plus, fântânile rămân de obicei bune vreme îndelungată, iar oamenii și animalele beneficiază de ele.
S-a transmis în mod autentic că Profetul a spus:

بينما رجل بطريق اشتد عليه العطش؛ فوجد بئرا، فنزل فيها فشرب، ثم خرج، فإذا كلب يلهث؛ يأكل الثرى من العطش، فقال الرجل: لقد بلغ هذا الكلب من العطش مثل الذي كان بلغ مني، فنزل البئر؛ فملأ خفه ماء، ثم أمسكه بفيه حتى رقي، فسقى الكلب، فشكر الله

15 Vezi hadithul lui Anas ibn Mālik din introducere.

له، فغفر له. قالوا: يا رسول الله! وإن لنا في البهائم
لأجرا؟ فقال: في كل كبد رطبة أجر.

„Un om mergea pe un drum și a fost cuprins de o sete puternică. A găsit o fântână, a coborât și a băut, apoi a ieșit. A văzut atunci un câine care gâfâia și lingea pământul umed de sete. Omul și-a spus: «Câinele acesta a ajuns la o sete asemenea celei pe care am îndurat-o eu.» A coborât în fântână, și-a umplut încălțămintea cu apă, apoi a ținut-o în gură până a urcat și i-a dat câinelui să bea. Allah i-a mulțumit pentru faptă și l-a iertat." Ei au întrebat: „Trimis al lui Allah, suntem răsplătiți chiar și pentru animale?" El a răspuns: „Pentru orice ființă vie există răsplată."[16]

Dacă Allah, Preaslăvitul, i-a iertat acestui om păcatele pentru că i-a dat unui câine puțină apă de băut, ce ne putem aștepta să primească acela care sapă fântâna și face posibilă existența ei, astfel încât multe făpturi să-și potolească setea și să beneficieze de ea?
Profetul a spus:

من حفر ماء لم يشرب منه كبد حرى من جن ولا
إنس ولا سبع ولا طائر إلا آجره الله يوم القيامة.

„Cel care sapă pentru apă va fi răsplătit de Allah în Ziua Învierii pentru fiecare ființă însetată[17] *care bea din ea, fie că este dintre djinni, oameni, fiare sau păsări."*[18]

16 Al-Bukhārī, Ṣaḥīḥ, nr. 2363; Muslim, Ṣaḥīḥ, nr. 2244.

17 Adică: însetată.

18 Ibn Khuzaymah, Ṣaḥīḥ, nr. 1292; al-Bukhārī, At-Tārīkh, 1/332. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ at-targhīb, nr. 271.

A patra faptă: plantarea curmalilor

العمل الرابع: غرس النخل

În hadithul lui Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, a fost amintit cuvântul Trimisului lui Allah:

أو غرس نخلا.

„...a plantat un curmal..."

Sunnah a statornicit că dintre arbori curmalul este cel mai ales, cel mai folositor și cel care aduce oamenilor cele mai multe foloase. Profetul l-a asemănat chiar cu musulmanul, spunând:

إن من الشجر شجرة لا يسقط ورقها، وإنها مثل المسلم.

„Printre arbori se află unul ale cărui frunze nu cad și care se aseamănă cu musulmanul."[19]

Într-o altă formulare:

إن من الشجر لما بركته كبركة المسلم... هي النخلة.

„Printre arbori se află unul a cărui binecuvântare este asemenea binecuvântării musulmanului... Acesta este curmalul."[20]

19 Al-Bukhārī, Ṣaḥīḥ, nr. 61; Muslim, Ṣaḥīḥ, nr. 2811.

20 Al-Bukhārī, Ṣaḥīḥ, nr. 5444.

Curmalul are această mare virtute fiindcă este un arbore bun și binecuvântat, cu multe foloase. Aproape fiecare parte a lui le este de folos oamenilor și animalelor. Fructul său se numără printre cele mai folositoare și are o dulceață fără seamăn. La fel, miezul său, numit jummār, conține numeroase substanțe folositoare trupului. Și celelalte părți ale sale le sunt de folos oamenilor și sunt întrebuințate în casele lor. De aceea Profetul spune:

مثل المؤمن مثل النخلة، ما أخذت منها من شيء نفعك.

„Credinciosul este asemenea curmalului: orice ai lua din el îți este de folos."[21]

Cel care plantează curmali și pune rodul lor la dispoziția musulmanilor continuă să fie răsplătit de fiecare dată când cineva mănâncă din roade ori beneficiază de curmalii săi, fie om, fie animal.

Această mare răsplată cuprinde toți arborii. Curmalul a fost pomenit în mod deosebit în hadithul de mai sus datorită însușirilor sale și mulțimii foloaselor lui. Oricine plantează un arbore de care beneficiază oamenii, animalele ori păsările are în el o milostenie, a cărei răsplată îi ajunge în viață și după moarte. Trimisul lui Allah a spus:

ما من مسلم يغرس غرسا، أو يزرع زرعا، فيأكل منه طير أو إنسان أو بهيمة، إلا كان له به صدقة.

„Niciun musulman nu plantează un arbore și nu seamănă o cultură din care mănâncă o pasăre, un om ori un animal fără ca aceasta să fie o milostenie pentru el."[22]

---

21 Aṭ-Ṭabarānī, Al-Muʿjam al-kabīr, nr. 13514. Al-Albānī l-a declarat autentic în As-Silsilah aṣ-ṣaḥīḥah, nr. 2285.

22 Al-Bukhārī, Ṣaḥīḥ, nr. 2320; Muslim, Ṣaḥīḥ, nr. 1553.

A cincea faptă: construirea moscheilor

العمل الخامس: بناء المساجد

În hadithurile lui Anas ibn Mālik și Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de amândoi, a fost amintit cuvântul Trimisului lui Allah:

أو بنى مسجدا.

„...a construit o moschee..."[23]

Moscheile sunt locurile cele mai iubite de Allah, Preaînaltul, după cum arată textele revelate. Trimisul lui Allah a spus:

أحب البلاد إلى الله مساجدها.

„Cele mai iubite locuri de Allah sunt moscheile lor."[24]

Îngrijirea și întreținerea lor se numără printre semnele credinței, așa cum a spus Preaînaltul:

﴿إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ﴾

„Moscheile lui Allah sunt întreținute numai de aceia care cred în Allah și în Ziua de Apoi."
Coran, 9:18 (fragment)

Prin întreținerea moscheilor se înțeleg două lucruri. Primul este întreținerea materială: construirea moscheilor, îngrijirea,

23 Vezi hadithurile lui Anas ibn Mālik și Abū Hurayrah din introducere.
24 Muslim, Ṣaḥīḥ, nr. 671.

extinderea, repararea și amenajarea dependințelor lor și altele asemenea.
Al doilea este însuflețirea lor spirituală: împlinirea rugăciunii, citirea Coranului și ținerea adunărilor de pomenire și de știință, după cum a spus Preaînaltul:

﴿فِي بُيُوتٍ أَذِنَ ٱللَّهُ أَن تُرۡفَعَ وَيُذۡكَرَ فِيهَا ٱسۡمُهُۥ يُسَبِّحُ لَهُۥ فِيهَا بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ رِجَالٞ لَّا تُلۡهِيهِمۡ تِجَٰرَةٞ وَلَا بَيۡعٌ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَإِقَامِ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءِ ٱلزَّكَوٰةِ﴾

„În case pe care Allah a îngăduit să fie înălțate și în care să fie pomenit Numele Său, Îl preaslăvesc dimineața și seara oameni pe care nici negoțul și nici vânzarea nu-i abat de la pomenirea lui Allah, de la împlinirea rugăciunii și de la darea daniei."
Coran, 24:36–37 — fragment

Cel care construiește o moschee pentru ca în ea să se împlinească rugăciunea, să se recite Coranul, să fie pomenit Cel Milostiv, să se răspândească știința și musulmanii să se adune pentru bine, evlavie și legături între ei, pe lângă celelalte mari foloase, va primi în viață și după moarte răsplata tuturor acestor fapte bune. Acesta este harul lui Allah, pe care îl dă cui voiește. S-a transmis în mod autentic de la Profet încă o mare virtute pentru cel care construiește o moschee. El a spus:

من بنى مسجدا يبتغي به وجه الله بنى الله له بيتا في الجنة.

„Celui care construiește o moschee căutând prin aceasta Fața lui Allah, Allah îi construiește o casă în Paradis."[25]

25 Al-Bukhārī, Ṣaḥīḥ, nr. 450; Muslim, Ṣaḥīḥ, nr. 533.

Răsplata construirii moscheilor îl cuprinde atât pe cel care construiește singur o moschee întreagă, cât și pe cel care participă alături de alții la construirea ei, chiar dacă participarea lui este mică. Jābir al-Anṣārī, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah a spus:

من بنى مسجدا لله كمفحص قطاة، أو أصغر، بنى الله له بيتا في الجنة.

„Celui care construiește pentru Allah o moschee, chiar cât locul în care o găinușă de pustiu își depune ouăle sau mai mică, Allah îi construiește o casă în Paradis.”[26]

26 Ibn Mājah, Sunan, nr. 738. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-jāmiʿ, nr. 6128. Expresia „cât locul în care o găinușă de pustiu își depune ouăle” se referă la cuibul păsării. Aceasta arată marea răsplată a acestei fapte bune și a participării la ea, chiar și cu puțin.

A șasea faptă: tipărirea exemplarelor Coranului

العمل السادس: طباعة المصاحف

În hadithurile lui Anas ibn Mālik și Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de amândoi, a fost amintit cuvântul Trimisului lui Allah:

أو ورث مصحفا.

„...a lăsat în urmă un exemplar al Coranului..."[27]

Lăsarea unui exemplar al Coranului în urmă cuprinde lăsarea lui moștenitorilor din familie, pentru ca aceștia să-l citească și să beneficieze de el. Cuprinde, de asemenea, tipărirea și distribuirea exemplarelor Coranului, precum și punerea lor la dispoziție ca donație permanentă în moschei și în locurile de învățătură, pentru folosul musulmanilor.

De fiecare dată când cineva citește un verset din aceste exemplare, cugetă la el ori urmează îndrumările lui, o mare răsplată îi revine celui care a lăsat în urmă acel exemplar al Coranului.

27 Vezi hadithurile lui Anas ibn Mālik și Abū Hurayrah din introducere.

A șaptea faptă: creșterea unor copii evlavioși

العمل السابع: تربية الأبناء على الصلاح

Această faptă a fost menționată în toate hadithurile de la început privitoare la acest subiect.[28] Aceasta arată însemnătatea ei deosebită. Creșterea copiilor, buna lor educație și străduința de a-i forma în teama de Allah și în evlavie se numără printre cele mai importante îndatoriri pe care musulmanul trebuie să le îndeplinească. Ele fac parte din marile lucruri încredințate pe care Allah, Preaînaltul, a poruncit să le păzim, după cum a spus despre credincioși:

﴿وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ﴾

„Și aceia care păzesc cele încredințate lor și legământul lor."
Coranul 70:32

28 Vezi hadithurile din introducere.

Evlavia copiilor aduce bine societăților, familiilor și ținuturilor. Printre roadele ei se află faptul că ei sunt buni cu părinții lor în viață și după moarte: se roagă pentru binele lor și Îi cer lui Allah să-i ierte și să aibă milă de ei. Acesta este unul dintre lucrurile de care mortul beneficiază în mormânt. Mai mult, părinții primesc o răsplată asemenea răsplății tuturor faptelor bune ale copiilor — rugăciune, milostenie, evlavie și facere de bine — fiindcă i-au crescut și i-au educat bine. După izbânda dată de Allah, ei au fost cauza evlaviei lor, așa cum a spus Profetul:

إن أولادكم من كسبكم.

„Copiii voștri fac parte din câștigul vostru."[29]

Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah a spus:

إن الرجل لترفع درجته في الجنة فيقول: أنى هذا؟
فيقال: باستغفار ولدك لك.

„Unui om i se înalță treapta în Paradis și el întreabă: «De unde mi se trage aceasta?» I se răspunde: «Din cererea de iertare pe care copilul tău a făcut-o pentru tine.»"[30]

29 Abū Dāwūd, Sunan, nr. 3528; at-Tirmidhī, Al-Jāmiʿ, nr. 1358. Al-Albānī l-a declarat autentic în Irwāʾ al-ghalīl, nr. 1626.

30 Ibn Mājah, Sunan, nr. 3660. Al-Albānī a apreciat lanțul de transmitere drept bun în As-Silsilah aṣ-ṣaḥīḥah, nr. 1598.

A opta faptă: construirea și donarea permanentă a locuințelor

العمل الثامن: بناء الدور ووقفها

Această faptă a fost menționată în hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, în cuvântul Profetului:

أو بيتا لابن السبيل بناه.

„...o casă pe care a construit-o pentru călător..."[31]

Hadithul arată virtutea construirii locuințelor și a punerii lor la dispoziție ca donație permanentă, pentru ca musulmanii să beneficieze de ele, fie că sunt călători, studenți ai științei, orfani, văduve, săraci ori nevoiași. Cât bine și câtă facere de bine se află într-o asemenea faptă!

Aici intră construirea spitalelor publice și consacrarea folosului lor musulmanilor, precum și alte clădiri de interes general. Toate acestea se numără printre marile fapte bune a căror răsplată continuă pentru rob în viață și după moarte.

31 Vezi hadithul lui Abū Hurayrah din introducere.

Aici intră și cumpărarea unui teren și consacrarea lui ca cimitir pentru îngroparea morților musulmani, spălarea și înfășurarea lor în giulgiu. Profetul a spus:

من حفر لميت قبرا فأجنه فيه أجري له من الأجر
كأجر مسكن أسكنه إلى يوم القيامة.

„Celui care sapă un mormânt pentru un mort și îl acoperă în el[32] *i se dă o răsplată asemenea răsplății celui care îi oferă cuiva o locuință până în Ziua Învierii.”*[33]

Această mare răsplată este pentru cel care își îngroapă fratele musulman decedat. Cum va fi atunci pentru cel care consacră întregul teren și se îngrijește de amenajarea lui, pentru folosul tuturor musulmanilor?

32 Cuvintele „îl acoperă în el” înseamnă că îl ascunde în mormânt și îl îngroapă.

33 Al-Ḥākim, Al-Mustadrak, 1/505. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ at-targhīb wa-t-tarhīb, nr. 3492.

A noua faptă: moartea în timpul păzirii hotarelor

العمل التاسع: الموت مرابطا على الثغور

Această faptă a fost menționată în hadithul lui Abū Umāmah al-Bāhilī, Allah să fie mulțumit de el, în cuvântul Profetului:

أربع تجري عليهم أجورهم بعد الموت: رجل مات مرابطا في سبيل الله...

„Patru oameni continuă să-și primească răsplata după moarte: un om care moare păzind hotarele pe calea lui Allah...”[34]

34 Vezi hadithul lui Abū Umāmah al-Bāhilī din introducere.

A sta de pază la hotare pe calea lui Allah, pentru a respinge dușmanii și a-i păzi pe musulmani, se numără printre marile fapte de apropiere de Allah, Preaînaltul. Pentru ea sunt statornicite numeroase virtuți. Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ de la Salmān al-Fārisī, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah spunând:

رباط يوم وليلة خير من صيام شهر وقيامه، وإن مات جرى عليه عمله الذي كان يعمله، وأجري عليه رزقه، وأمن الفتان.

«Paza unei zile și a unei nopți este mai bună decât postul și rugăciunea de noapte ale unei luni. Dacă moare, fapta pe care o împlinea continuă să-i fie socotită, hrana continuă să-i fie dată și este ferit de încercător.»”[35]
Salmān al-Fārisī

Profetul a statornicit pentru cel care păzește hotarele patru însușiri deosebite.

Prima: răsplata unei zile de pază pe calea lui Allah este mai bună decât postul și rugăciunea de noapte ale unei luni întregi.

A doua: răsplata faptelor bune pe care le împlinea în viață — rugăciune, danie, post, evlavie și facere de bine — continuă să-i ajungă după moarte și nu se întrerupe dacă moare păzind pe calea lui Allah. Allah, Preaînaltul, o sporește și i-o înmulțește în vreme ce se află în mormânt.

35 Muslim, Ṣaḥīḥ, nr. 1913.

A treia: hrana sa continuă să-i vină din desfătarea Paradisului, asemenea martirilor despre care Allah, Preaînaltul, a spus:

﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ﴾

„Să nu-i socotești morți pe cei uciși pe calea lui Allah! Dimpotrivă, ei sunt vii, la Domnul lor, primind hrană."
Coranul 3:169

Trimisul lui Allah a spus:

إن أرواح الشهداء في طير خضر تعلق من ثمر الجنة.

„Sufletele martirilor sunt în păsări verzi, care se hrănesc[36] din roadele Paradisului."[37]

A patra: ferirea de încercarea mormântului, adică încercarea în care cei doi îngeri îl întreabă pe rob în mormânt. Profetul a spus:

كل الميت يختم على عمله إلا المرابط، فإنه ينمو له عمله إلى يوم القيامة، ويؤمن من فتان القبر.

„Pentru fiecare mort, faptele sunt pecetluite, în afară de cel care a stat de pază. Fapta lui continuă să crească până în Ziua Învierii și el este ferit de încercătorul mormântului."[38]

36 Adică: se hrănesc și mănâncă.

37 At-Tirmidhī, Al-Jāmiʿ, nr. 1641. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ at-targhīb, nr. 1368.

38 Abū Dāwūd, Sunan, nr. 2500. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-jāmiʿ, nr. 4562.

De acest subiect ține și cel care se străduiește cu averea sa, dând milostenie pe calea lui Allah și contribuind la pregătirea puterii și a echipamentelor pentru soldații care păzesc ținuturile musulmanilor. Profetul a spus:

من جهز غازيا في سبيل الله، كان له مثل أجره من غير أن ينقص من أجر الغازي شيئا.

„Cel care echipează un luptător pe calea lui Allah are o răsplată asemenea răsplății lui, fără să scadă cu nimic din răsplata luptătorului."[39]

39 Ibn Mājah, Sunan, nr. 2759. Al-Albānī l-a declarat autentic în As-Silsilah aṣ-ṣaḥīḥah, nr. 2690.

A zecea faptă: milosteniile durabile

العمل العاشر: الصدقات الجارية

Acestea sunt pomenite în cuvintele Profetului:

أو صدقة أخرجها من ماله في صحته وحياته، يلحقه من بعد موته.

„...ori o milostenie pe care a dat-o din averea sa cât timp era sănătos și în viață. Aceasta continuă să-i ajungă după moarte."

Și în cuvintele sale:

إلا من صدقة جارية.

„...în afară de o milostenie durabilă..."[40]

Prin milostenia durabilă se înțeleg lucrurile pe care musulmanul le dă ca milostenie și al căror folos continuă vreme îndelungată. Răsplata continuă să-i ajungă celui care le-a dat cât timp bunul donat rămâne și este folosit.

Aici intră consacrarea terenurilor și clădirilor pentru folosul general, precum spitale, școli și moschei; punerea exemplarelor Coranului și a cărților de știință la dispoziție pentru lectură și folos; consacrarea fântânilor și a altor mijloace de adăpare pentru oameni și animale; precum și celelalte milostenii și donații permanente al căror folos continuă.

40 Vezi hadithurile din introducere.

Încheiere

خاتمة

Credinciosul căruia i se dă izbândă, dacă află virtutea acestor fapte și binele care îi va reveni din ele, se grăbește să le dobândească și se străduiește să le câștige meritul cât timp este în viață și sănătos. Aceasta este mai bună decât amânarea lor până la moarte, căci omul nu știe când îi sosește termenul.
De aceea, când Profetul a fost întrebat ce milostenie are cea mai mare răsplată, el a răspuns:

أن تصدق وأنت صحيح شحيح، تخشى الفقر، وتأمل الغنى، ولا تمهل حتى إذا بلغت الحلقوم، قلت: لفلان كذا، ولفلان كذا، وقد كان لفلان.

„Să dai milostenie când ești sănătos și strâns la pungă, când te temi de sărăcie și nădăjduiești la bogăție. Să nu amâni până când sufletul îți ajunge la gât și spui: «Lui cutare atât, iar lui cutare atât», deși averea i-a și revenit lui cutare."[41]

41 Al-Bukhārī, Ṣaḥīḥ, nr. 1419; Muslim, Ṣaḥīḥ, nr. 1032.

Yazīd ar-Raqāshī obișnuia să-și spună:

ويحك يا يزيد! من ذا الذي يصلي عنك بعد الموت؟! من ذا الذي يصوم عنك بعد الموت؟! من ذا الذي يرضي عنك ربك بعد الموت؟!

„Vai ție, Yazīd! Cine va face rugăciunea în locul tău după moarte? Cine va posti în locul tău după moarte? Cine va căuta pentru tine mulțumirea Domnului tău după moarte?”[42]
Yazīd ar-Raqāshī

Învățatul as-Saʿdī a spus, explicând cuvintele lui Allah, Preaînaltul:

﴿إِنَّا نَحْنُ نُحْيِ ٱلْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا۟ وَءَاثَـٰرَهُمْ﴾

„Noi îi înviem pe morți și scriem ceea ce au trimis înainte și urmele lor.”
Coran, 36:12 (fragment)

وهي: آثار الخير وآثار الشر؛ التي كانوا هم السبب في إيجادها في حال حياتهم وبعد وفاتهم، وتلك الأعمال التي نشأت من أقوالهم وأفعالهم وأحوالهم، فكل خير عمل به أحد من الناس بسبب علم العبد وتعليمه ونصحه، أو أمره بالمعروف، أو نهيه عن المنكر، أو علم

42 ʿAbd al-Ḥaqq al-Ishbīlī, Al-ʿĀqibah fī dhikr al-mawt, p. 40.

أودعه عند المتعلمين، أو في كتب ينتفع بها في حياته وبعد موته، أو عمل خيرا؛ من صلاة أو زكاة أو صدقة أو إحسان فاقتدى به غيره، أو عمل مسجدا، أو محلا من المحال التي يرتفق بها الناس، وما أشبه ذلك؛ فإنها من آثاره التي تكتب له، وكذلك عمل الشر.

„Acestea sunt urmele binelui și urmele răului, a căror apariție au pricinuit-o în timpul vieții și după moarte. Sunt faptele izvorâte din cuvintele, faptele și purtarea lor. Orice bine pe care cineva îl face datorită științei unui rob, învățăturii și sfatului său, îndemnului său la ceea ce este drept ori opririi sale de la ceea ce este rău; ori datorită unei științe pe care a încredințat-o celor care învață sau unor cărți de care se beneficiază în viața și după moartea lui; ori datorită unei fapte bune — rugăciune, danie, milostenie sau facere de bine — în care l-au urmat alții; ori datorită faptului că a construit o moschee sau un loc de care oamenii se folosesc și altele asemenea: toate acestea fac parte din urmele lui care îi sunt scrise. La fel se întâmplă și cu fapta rea."[43]
As-Saʿdī

Credinciosul să ia aminte: după cum răsplata unor fapte bune continuă cât timp urma lor bună rămâne printre oameni, tot astfel există fapte a căror povară continuă și al căror păcat se întoarce asupra celui care i-a chemat pe alții la ele, cât timp răul și urma lor vătămătoare rămân printre oameni.

Laudă lui Allah, Domnul lumilor! Allah să trimită binecuvântarea asupra Profetului nostru Muḥammad, asupra familiei sale și a tuturor companionilor săi.

43 Taysīr al-Karīm ar-Raḥmān, p. 692.

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zece fapte a căror răsplată continuă după moarte

Despre zece fapte folositoare a căror răsplată continuă să-i ajungă credinciosului după moarte: știința transmisă, apa oferită, arborii plantați, moscheile, exemplarele Coranului și celelalte forme ale binelui durabil.

Autor: ʿAbd al-Razzāq al-Badr

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro